

In de eerste Ruif van 2010 wil ik u het allerbeste wensen en bovenal een goede gezondheid.

Gelukkig zijn onze schapen in 2009 gevrijwaard gebleven van een ernstige dierziekte. Laat ons hopen dat dit ook in 2010 zo mag zijn. Hierbij denk ik vooral aan de Q koorts, omdat dit ook een reële dreiging kan vormen voor onze schapen, maar vooral voor uzelf en uw gezin. Wij hebben daarom geadviseerd om in de 5 km zones te vaccineren. Nu het lammerenseizoen voor de deur staat wil ik extra aandacht vragen voor schapen die verwerpen. In geval van verwerpers is het van groot belang dat u de uiterste hygiënemaatregelen in acht neemt. Dit betreft vooral een hygiënisch afvoer van de nageboorte en het stro in de directe omgeving. De minister heeft een hygiëneprotocol uitgegeven. (zie www.minlnv.nl of www.vssschapen.nl bij Actueel.)

2010 wordt ook het jaar van de invoering van het elektronische I en R. Voor onze vereniging betekent dit dat we over zullen gaan naar een online stamboekadministratie waarmee u gelijktijdig ook alle mutaties aan de centrale database van LNV kunt doorgeven. Wij zijn al geruime tijd bezig met de voorbereidingen. Inmiddels hebben wij t.a.v. het softwareprogramma definitieve afspraken met Falcoo gemaakt. We gaan ook de mogelijkheden inbouwen om desgewenst gegevens door te kunnen geven aan de GD en zo nodig ook aan de database van VKI = Voedsel Keten Informatie. (2^e helft 2010) In de komende maanden volgt de nodige inhoudelijke informatie over het online programma. Hebt u vooraf vragen dan kunt u altijd contact opnemen met een van de bestuursleden.

Deze omschakeling wordt een ingrijpende klus en zal in het begin de nodige kinderziekten met zich meebrengen. Ik wil hiervoor uw begrip vragen maar ik wil u ook vragen om zo nodig actief mee te denken zodat we tot een optimaal eindresultaat komen.

Jan van der Zanden
Voorzitter
VSS

Nieuwe rasvertegenwoordiger

Graag wil ik mij voorstellen als de nieuwe rasvertegenwoordiger van de Kameroen.
Mijn naam is Jôsé Hoek en ik ben woonachtig in Emmercompasuum.
Al weer enkele jaren ben ik samen met mijn man Gerard de trotse bezitter van de Kameroenschapen.
Wij hebben ze per toeval in Nederland ontdekt.
Ze hebben de maat / hoogte van een dwerggeit en de rammen zijn gehoornd.
De dieren zijn zelfvriend, dus ze hoeven niet geschoren te worden.
Hoe meer ze met de mensen te maken hebben hoe tammer ze worden.
Het is voor ons zeer belangrijk: ook om ze zo gemakkelijk mogelijk te kunnen bekappen.
Het is een geschikt ras om met onze Bordercollies te trainen.
s'Nachts gaan ze samen met de geiten op stal. Zij kunnen het samen goed vinden.
Overdag lopen ze met de ezels en de geiten in de wei.
Ik hoop als rasvertegenwoordiger van de Kameroen iets voor u te kunnen betekenen.
Voor alle informatie omtrent dit mooie ras kunt u bij mij terecht.

Jôsé Hoek - 0591-352490 - gmjhoek@ziggo.nl

Office 2003 of Office 2007?

Steeds vaker komt het voor dat iemand een bestand stuurt in Office 2007 terwijl u misschien nog Office 2003 hebt. Dan hebt u een probleem, want u kunt het niet openen.

Fileformate Converters kunt u gebruiken om Office 2007 bestanden te kunnen lezen met Office 2003-programma's: bv. Word – Excel enz.

Fileformate Converters is te downloaden bij Microsoft = Link naar Microsoft Converter 2007

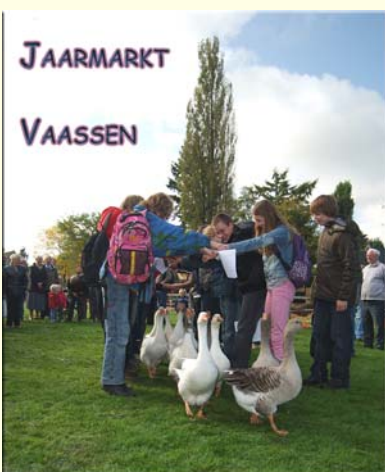
<http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?FamilyID=941b3470-3ae9-4aee-8f43-c6bb74cd1466&displaylang=en>

U kunt ook [open office](#) installeren.

Dit programma is gratis en geeft voor de meeste toepassingen voldoende mogelijkheden.

Je kunt er alle bestanden mee openen en opslaan als alle word bestanden.

Oproep tot deelname Jaarmarkt Vaassen

Wie wil meedoen met de schapen op de Vaassense Jaarmarkt?

De datum is donderdag 14 oktober 2010.

De jaarmarkt is een eeuwenoude traditie in Vaassen.

Er worden dieren tentoongesteld en er is een kraampjesmarkt, een braderie, een carving wedstrijd (beeldsnijkunst) enz. Het is dus een groot evenement.

Nu wil men dit jaar bijzondere schapenrassen laten zien. Dit zou bij uitstek iets kunnen zijn voor de VSS.

Tevens is dit een educatief evenement voor het publiek en de schoolkinderen.

Er wordt voor alles gezorgd.

De dieren krijgen een mooi ruim hok, voer, water en hooi.

Ze hebben echter geen dak erboven, dus we hopen op mooi weer.

's Middags wordt voor een warme maaltijd gezorgd en men krijgt enkele drankjes.

Wie wil zich hiervoor opgeven? Alleen zwoegervrije rassen zijn welkom.

Opgeve kan bij antonetvonken@vsschapen.nl of tel. 0495 49 57 21.

Wanneer u zich aangemeld heeft volgt verdere informatie.

Groetjes Frans Rutte en Trudy Engels - tussenpersonen van de Jaarmarkt Vaassen
Coburger Fuchs Fokkers - VSS

Dit jaar geen Cursus Praktisch Schapenhouden, Verlossen en Geboortezorg ...

De laatste jaren hebben we de Cursus Praktisch Schapenhouden, Verlossen en Geboortezorg georganiseerd.

Deze cursus werd gegeven door de ervaren schapenhouder en dierenarts René van der Brom en met schapenhouderij Bert van der Tol en was speciaal bedoeld om beginnende schapenhouders meer kennis en vaardigheden te leren rondom het aflammeren.

Al hoewel wij kennisoverdracht erg belangrijk vinden hebben we besloten dit jaar geen cursus te organiseren. Om kostendekkend te kunnen werken hebben we een behoorlijk aantal belangstellenden nodig en dat aantal liep terug. Het lijkt ons daarom niet zinvol om dit jaar de cursus te organiseren. Mogelijk dat het aantal belangstellenden volgend jaar voldoende is om wel een cursus te organiseren.

Mocht u toch belangstelling hebben dan zijn er ook andere mogelijkheden. Vaak organiseren plaatselijke dierenartspraktijken of AOC's ook een dergelijke cursus. Informeer u eens in de buurt of bij uw rasvertegenwoordiger. Wij hebben voor u wel enkele mogelijkheden gezocht om uw kennis omtrent het geboorteprocess te verruimen.

☞ De vereniging heeft een boekje: "Schapen houden ... en wat erbij komt kijken" en hierin staat veel informatie over de geboorte. Tevens worden de verschillende liggingen uitgelegd en de hulp die u kunt geven. Het boekje is te bestellen via www.vssschapen.nl bij de [Webwinkel](#).

☞ In de vorige Ruif werden mentoren gevraagd = ervaren schapenhouders, die collega-fokkers willen helpen. Wij zijn blij dat de volgende leden zich hebben opgegeven:

Burt van Ramshorst - 7241 NJ Lochem, Kees van de Nieuwenhof - 5738 RW Mariahout, Richard Wiegerinck - 7134 NA Vragender, Carel van Amersfoort - 3931 PV Woudenberg, John Stolwijk 2811 PR Reeuwijk en Bas-Jan Blom - 3214 LC Zuidland, Betty Stickers - 5394 LG Oijen, Sikko Oegema - 5481 NZ Schijndel, Jacques Jansen - 3751 CN Bunschoten.

Hoe zien we de werkwijze? Bij de aanmelding van een nieuw lid wordt gevraagd of hij/zij een mentor wil. Volgens kijkt de organisator, Antonet Vonken, of er een mentor in de buurt woont en zo niet dan vraagt zij een ervaren lid in de omgeving. Na de koppeling heeft de vereniging er geen bemoeienis meer mee, mits op verzoek. Op die manier denken wij nieuwe schapenhouders over wat onzekerheid te helpen. De nieuwe leden krijgen op papier ook een basis mee. Mocht er onder de leden iemand zijn die van deze hulp nu ook al gebruik zou willen maken: laat het even weten. Het hoeven niet alleen nieuwe leden te zijn.

Het contactadres = antonetvonken@vssschapen.nl of 0495 49 57 21.

Opstaan, liggen, opstaan, draaien, ruiken, krabben.
Daarna begint het hele ritueel weer van voor af aan.

☞ www.gddeventer.nl — GD Producten — GD Geboortepakket schaap & geit:

Het begeleiden van de geboorte en het verzorgen van pasgeboren lammeren vraagt kennis. Om goed voorbereid aan de aflammertijd te beginnen heeft de GD voor u het [GD Geboortepakket schaap & geit](#) ontwikkeld. Naast het boekje met veel praktische tips zitten er in het pakket een illustratieve dvd met mooie beelden uit de praktijk en een geboortekalender voor de registratie van belangrijke gegevens.

☞ Wij hebben de firma Beljaars benaderd, want zij geven elk jaar cursussen Schapenverlossing in het land, maar dit jaar wordt er door hen helaas geen enkele cursus gegeven. Dit heeft te maken met de de Q-koorts = de schapen waar de praktijk wordt gehouden zijn nog niet geënt en op het ogenblik is de entstof op. Zij vinden het tevens voor het publiek een te onzekere factor waar wij volledig begrip voor hebben.

☞ Er wordt wel een cursus Verloskunde gegeven in Dierenkliniek De Lingehoeve, centraal gelegen in het land. Kijk hiervoor naar www.lingehoeve.eu onder [menu nieuws](#) of [veterinaire educatie](#). Tel. 0488 48 29 00.

De inspecteur op pad ...

Samen met mijn wandelmaat Jaap ga ik een wandeltocht ondernemen. Daardoor zal ik van 19 april tot 1 augustus niet beschikbaar zijn om lammeren te inspecteren.

Het zal een voettocht worden van ongeveer 2800 kilometer.

Tijdens de tocht proberen wij geld bij elkaar te lopen voor een goed doel in Sri Lanka. Gekozen is voor Pikaspons, zie www.pikaspons.nl en dat is een goed doel dat projecten ondersteunt in Sri Lanka en vooral voor de mensen die getroffen zijn door de Tsunami van 2004.

Voor dit doel was al gekozen voordat de klap in Haïti plaatsvond.

Graag vraag ik u om hier vrijblijvend aan bij te dragen.

Het bedrag is per gelopen kilometer en mochten wij voortijdig uitvallen dan telt het tot dan afgelegde aantal kilometers. Ik houd u dan op de hoogte via mijn e-mail: bennaarsantiago@gmail.com

Voor meer inlichtingen en voor de sponsoring zie de bijlage in de e-mail.

Ik ben u zeer erkentelijk voor uw support en bijdrage en wens u een goede lammertijd toe.

PS: Na 1 augustus hoop ik mij weer beschikbaar te kunnen stellen voor de lammereninspectie.

Met vriendelijke groet,
Bennie Feije - inspecteur VSS

Trailerborden VSS:

U kunt voor de laatste keer een trailerbord bestellen, want wij moeten een bestelling bij elkaar hebben van 10 stuks en we hebben nu 7 aanvragen. Op een bord kunnen ook twee rassen komen staan.

Als het trailerbord van uw ras nog niet is gemaakt dan vragen wij u een duidelijke foto te sturen van uw schape. Het liefst een foto van voren genomen met twee zichtbare ogen erop.

Als u de foto verzendt wilt u die dan s.v.p. niet verkleinen. Het beste is een foto met voldoende mB's, dus met voldoende resolutie. We kunnen er anders niet mee werken.

De prijs van het bord bedraagt €25,00 en €7,50 voor de verzending. Totaal komt het bord dus aan €32,50

Bestellen kan bij: antonetvonken@vsschapen.nl of 0495 49 57 21.

Creepfeeder 1.23 mtr

Kontinuset 150 kg

Druppeldoseervoerbak

Engelse hooiruif 2.4 mtr.

Schuilhok met doorkruiphek

Voerhek met ruif en goot 30 cm

Opzetruiven

Voergoot hang model

VENO

Wieder 7, 1648 GA De Goorn
Telefoon 0229-54 41 00
Telefax 0229-54 40 30
E-mail venodegoorn@xs4all.nl

KLIJK OP ONZE NIEUWE WEBSITE: WWW.VENOSTAL.NL

De ideale schapen-stalinrichting

Voor al uw dagelijks gebruik van schapen en lammeren hekwerken

VENO produceert een groot aantal speciale producten:

- Opzetruifjes
- Voerbanden
- Doorloopbaden
- Voerhekken
- Behandelingssystemen
- Schuilhokken
- Lammerenvoerbak
- Overwenbok
- Kraamhokken
- Hooiruiven
- Kantelaars
- Melkhekken

Wij leveren maatwerk!

Kijk op onze site voor: Ingerichte stallen, VENO nieuws, Seizoensartikelen, Drinkbakken, etc. etc.
www.venostal.nl

Nieuw: druppeldoseer-voerbak 60 kg

Jaarverslag 2009 secretaris VSS

Helaas is het jaarverslag 2009 misschien niet het meest positieve verslag wat ik kan presenteren. Het was een heel druk jaar en we kregen nogal wat tegenvallers te verwerken en dat heeft natuurlijk zo zijn gevolgen.

Als eerste waren er een boel persoonlijke tegenvallers: Christiane van de Capelle, benoemd als bestuurslid, legde snel deze taak weer neer in verband met een onverwachte verhuizing naar het buitenland. Ook Saskia Bezemer had privé omstandigheden die al haar aandacht vroegen en waardoor ze haar taken als bestuurslid onvoldoende kon uitvoeren en daardoor besloot te stoppen. Ook hadden we te maken met gezondheidsproblemen. Kortom: allemaal misère waardoor de bestuurstaken wel door een heel klein groepje mensen werden gedragen. Gelukkig vonden we al snel Erik Schuiling bereid om ons te ondersteunen. De afgelopen periode hebben we al dankbaar gebruik kunnen maken van zijn kennis, contacten en inzet en we hopen hem zo ook officieel als bestuurslid te kunnen benoemen. Naast al dit persoonlijke bestuursleed is er nog een groot gezondheidsprobleem: de nu alom bekende Q-koorts. Natuurlijk zijn de gevolgen voor de getroffen geiten desastreus, maar ook enkele leden werden besmet met de Q-koorts en ondervinden hier helaas de gevolgen van. Wij willen dan ook alle Q-koorts patiënten veel sterkte toewensen met hun herstel en hopen dat zowel mens als dier verder leed bespaard blijft.

In 2009 liepen we ook tegen andere knelpunten aan. Zo viel de uitvoering van het scrapie-fokprogramma tegen. De inspecteurs en de administratie hebben heel veel extra werk moeten verzetten om alles in goede banen te leiden. Ook de invoering van de Elektronische I&R heeft veel voeten in de aarde gehad. De gevolgen hiervan voor de administratie en de overgang naar de online versie vraagt de nodige inspanning.

Gelukkig zijn er ook positieve zaken te melden. Afgelopen jaar hebben de evenementencommissie, de wolcommissie en de rasvertegenwoordigers niet stil gezeten en zijn er heel veel activiteiten georganiseerd voor en door onze leden. Ik zal ze kort even noemen:

- Cursus schapenverloskunde in Tienhoven
- De Dag van het Schaaap met een rassenpresentatie van maar liefst 28 VSS rassen
- De Jacob /Racka DoeDag met uitleg over wol en het invullen van de rasbalk
- Een Show in Winssum met 23 rassen: onze enigste niet-zwoegervrije show
- Bijeenkomst Inspecteurs bij een Wiltshire Horn fokker en een Coburger Fuchsfokker
- De presentatie op de Farm & Countryfair in IJzerlo. Dit is drie dagen lang een presentatie van 20 verschillende rassen en een wolpresentatie. Naast de vele tienduizenden bezoekers konden we hier ook enthousiaste leden en nieuwe leden ontvangen.
- Ook vond tijdens de Countryfair een officiële Coburger Fuchs keuring plaats. Samen met twee Duitse keurmeesters werden de dieren beoordeeld op een tal van kenmerken. Voor de fokkers zeker een leuke en leerzame dag.
- Naast de jaarlijkse Coburger Fuchs dag voor leden werd er ook nog een reisje naar een Coburger Fuchs keuring in Hilders in Duitsland georganiseerd.
- Schapendag Odiliapeel: Ook hier weer een raspresentatie op de braderie in een leuke tent. Ook vond er een keuring plaats van Jacob-schapen. Zij waren allemaal keurig gewassen. Inspecteur Henk Slaghuis beoordeelde de dieren. Door alle dieren naast elkaar te zien werden de ideale raseigenschappen duidelijk.
- De Dag van de Wol in Ooijen: royaal opgezet en het bezoekersaantal stijgt. De wolcommissie heeft hier veel energie ingestoken en dat was te zien. Een leuke, gevarieerde presentatie op een mooie locatie. Opvallend was dat de geïnteresseerde bezoekers over het algemeen lang bleven. Veel belangstelling was er voor de vak-kundige wolkeuring.

- Eerste Herdwick keuring in Nederland. Bij rasvertegenwoordiger John Stolwijk kwamen enkele zwoeger-vrije leden bijeen om hun dieren te laten keuren door Wim Nijhof, inspecteur VSS. De raseigenschappen en fokdoel werden besproken en aan de hand van de onderlinge vergelijking duidelijk gemaakt.
- Bezoek van de Black Welsh Mountain afdeling aan Schapenpark de Goede Hope. Nadat er 's morgens serieu-
s vergaderd werd kregen we 's middags een rondleiding langs de vele rassen op dit bedrijf.

Al deze activiteiten kunnen alleen maar plaatsvinden door de inzet van gemotiveerde leden. Wij zijn er als bestuur dan ook trots op dat wij dankzij de vrijwillige inzet van deze meer dan 60 leden onze schapenrassen kunnen promoten!

Tot zover onze activiteiten en presentaties en nu gaan we terug naar de fokkerij:

- In 2009 kwam eindelijk onze rascatalogus gereed. Elk ras staat nu overzichtelijk beschreven en de raseigenschappen, bijzonderheden en de afwijkingen worden genoemd. Dit handboek wordt zeer gewaardeerd door onze inspecteurs. Aan de rasafdelingen is het de taak om alles up-to-date te houden.
- Tijdens de lammerinspecties konden onze inspecteurs bij alle bezochte en stamboekwaardige bedrijven dit jaar voor het eerst de stalplaten uitdelen. Deze stalplaat werd over het algemeen erg gewaardeerd en kreeg meestal een mooie plek in stal of aan het hek. Het is een erkenning, een soort keurmerk voor onze stamboekfokkerij.
- Erik Schuiling schreef de fokbeleidsnotitie. Dit is een kader, een handvat waarmee we vooruit kunnen.
- De kuddecompetitie had dit jaar duidelijk meer deelnemers. In totaal waren het er 30. De uitslag ga ik u nog niet vertellen, die komt straks aan de beurt.
- Ook hebben we dit jaar maar liefst 5 keer “de Ruif” kunnen publiceren. Die omvat ook steeds meer pagina's. Wat opvalt is dat naast de over het algemeen saaie maar noodzakelijke verhalen over de voortgang van de wet en regelgeving, er ook steeds meer leuke verhalen en bijdragen van leden in staan. Ook dat heeft effect, want de landelijke vakbladen als ‘Levende Have’ en “Het Schaap” zoeken steeds meer leden op om wat over een bijzonder ras te schrijven en promotie is natuurlijk nooit weg. Naast het uitgeven van “de Ruif” wordt ook onze website goed bezocht en de website is natuurlijk de aangewezen plek om actuele informatie te vinden.

Nu nog een aantal gegevens voor de statistieken:

- Het aantal leden van de VSS is iets gestegen: van 403 in 2008 naar 438 in 2009.
- In totaal stonden er 6032 dieren geregistreerd tegen 6244 vorig jaar, dus is er een daling van 212 stuks (3,4%)
- Het aantal geregistreerde lammeren is echter iets gestegen van 1918 naar 2010 dieren, een stijging van 4,8 % t.o.v. 2008.
- Het bestuur is in 2008 zes keer bijeen geweest voor een bestuursvergadering. Daarnaast een keer met de rasvertegenwoordigers en twee keer met de inspecteurs.

Karin Wassink secr. VSS

Attentie:

Enige tijd geleden heeft u een groen boekje van LNV ontvangen over de nieuwe regels vanaf 1 januari 2010 . Als u niet meer in het bezit bent van dit boekje kunt u het gratis aanvragen via het LNV loket tel. 0800 2233322 (op werkdagen).

Ook wijzen wij u nog eens op de komst van een nieuw VSS online programma waarmee men de dieren gelijktijdig kan melden aan het stamboek, de database van LNV en de GD (als men dat wenst).

In april wordt iedereen hierover volledig geïnformeerd. Voor prijzen zie www.falcoo.be.

Ook wijzen wij u nogmaals op de nieuwe regels van de transport.

Zie www.vssschapen.nl onder **Service** = [Opleidingen voor getuigschrift vakbekwaamheid veetransport](#).

Uitslag Kuddecompetitie VSS 2009

Afgelopen jaar hebben we weer een kuddecompetitie gehouden, Dit jaar stond zij voor het eerst open voor alle rassen. Onze inspecteurs: Bennie Feije, Bert van Opstal, Wim Nijhuis, Henk Slaghuis en Herman Reuvekamp inspecteerden de kuddes tijdens de lammercontrole. In totaal deden er 30 kuddes mee. Van die 30 deelnemers waren 11 fokkers van de Wiltshire Horn. De andere deelnemers hadden: Shetlands, Black Welsh Mountains, Racka's, Cambridges, Coburger Fuchsen, Rouges de l'Ouest, Scottish Blackfaces en Herdwicks. Natuurlijk zijn deze rassen niet zomaar onderling te vergelijken, maar bij de kudde-competitie gaat het om de kudde als geheel.

De kudde wordt beoordeeld op een vast aantal punten zoals:

Exterieur fokrammen - Exterieur fokooien - Exterieur lammeren - Uniformiteit binnen de kudde - Gezondheid binnen de kudde - Verzorging van de kudde - Algemene indruk.

Na alle inspecties werden de beoordelingen op volgorde gezet en de drie beste kuddes werden nogmaals aan een grondig onderzoek onderworpen door een delegatie van 3 inspecteurs. Samen gaven zij nogmaals punten aan de kudde. Opvallend was dat de punten in de eindinspectie lager waren dan tijdens de voorronde.

De inspecteurs waren dus zeer kritisch!

Uiteindelijk konden we tijdens de jaarvergadering de uitslag bekend maken.

Uitslag Wiltshire Horns :	1	Don Hermanns uit Roggel	86,00
	2	Silvia Bouwman uit Vorden	84,86
	3	Fam. Bos uit Tuil en 't Waal	84,14

Bij de Wiltshire Horns gingen de scores gelijk op wat betreft de fokdieren. Er zat echter wel iets onderscheid in de kwaliteit van de lammeren, waarbij opviel dat ditmaal de kudde met goede fokooien hoger scoorden. De uniformiteit in alle kuddes was goed, maar bij de gezondheid en de verzorging zaten verschillen. Die kunnen echter ook goed te maken hebben met de omstandigheden (grondsoort) waarop de dieren gehouden worden.

Silvia Bouwman en Fam. Bos konden tijdens de jaarvergadering hun rozet in ontvangst nemen.

Don Hermanns was helaas niet aanwezig, dus is de plaqueette opgestuurd.

Bij de overige rassen was de uitslag als volgt:

1	Fam. Raijmakers	Black Welsh Mountains	85,29
2	Fam. Boomaars	Racka's	84,71
3	Fam. Bouwmeester	Shetlands	84,57

In het juryrapport stond het volgende vermeld:

De kudde Black Welsh Mountains maakte veel indruk: geweldig goed ontwikkelde dieren van hoge kwaliteit. Een duidelijk fokdoel en een perfecte verzorging. De kudde Racka's van de Fam. Boomaars lopen in een natuurgebied: een milieu wat goed bij dit ras past. Het waren fraaie ooien en lammeren. De Shetlandkudde van Mevr. Bouwmeester zag er prima uit met een scala aan kleuren en aftekeningen. De stand van de horens, met name in de groep jonge rammen, blijft een aandachtspunt van de Shetland schapen. Inspecteur Bennie Feije kon helaas hier maar één prijswinnaar de hand schudden. De andere prijswinnaars waren helaas afwezig en die prijzen zijn opgestuurd.

Wij hopen dit jaar weer op veel belangstelling voor de Kuddecompetitie.

Karin Wassink secr. VSS

Het laatste nieuws over de Q-koorts:

Wij willen u erop wijzen dat de ontwikkelingen met betrekking tot de Q-koorts zich snel opvolgen.

Wilt u op de hoogte blijven dan adviseren wij u: www.vssschapen.nl bij **Actueel**.

Daar bevindt zich de map: [Informatie over Q-koorts](#) en daarin vindt u de up-to-date informatie van de LNV.

Wij verwijzen u daar ook naar: www.platform-ksq.nl of

[Hygiëneprotocol-adviezen mbt. Q-koorts voor geiten-en schapenbedrijven met publieke functie](#)

Globaal overzicht van het E I&R na 1 januari 2010 voor VSS-leden

- Alle na 1 januari 2010 geboren lammeren moeten een elektronisch merk en een visueel merk dragen. Voor de bestelprocedure van elektronische oormerken zie www.vsschappen.nl onder **Service**.
- Houders van schapen en geiten moeten hun lammeren die geboren zijn na 1 jan. 2010 en mutaties na 1 jan. 2010 melden aan de centrale databank van het I&R systeem. Tot 1 juli 2010 hebben ze de tijd om de dieren die nu al bij hen lopen (en niet worden afgevoerd) aan te melden. Voor VSS-leden zullen wij deze eerste melding in de loop van maart 2010 centraal uitvoeren.
- **Daarna moet U alle mutaties/ meldingen doorgeven met het VSS online programma.**
- Oudere schapen mogen na 1 juli de gewone visuele oormerken houden, alleen als ze een nummer verliezen moeten ze omgenummerd worden met een elektronisch oormerk. **Melden aan het stamboek !**
- Als deze schapen afgevoerd worden moeten ze afgemeld worden met het oornummer dat ze op dat moment in het oor hebben. Afmelden kan alleen als de dieren in de centrale databank zijn opgevoerd.
- De lammeren moeten binnen 6 maanden na de geboorte een elektronisch oormerk hebben. Worden ze eerder afgevoerd dan zullen ze eerder een elektronisch oormerk moeten hebben.
- Registratie loopt voor de VSS leden via het online stamboekprogramma of via de administratie (als u geen computer hebt).

• **VSS leden/fokkers krijgen het VSS online programma waarmee ze alle mutaties zowel in het stamboek als gelijktijdig in de centrale database van LNV en bij de GD kunnen uitvoeren. De formatie hierover volgt z.s.m. voor 1 april a.s.**

- Alle wijzigingen: geboorten, aan- en afvoer van dieren en overlijden moeten worden gemeld via het VSS stamboekprogramma dat u omstreeks 1 april krijgt.
Een houder kan iemand anders machtigen om de gegevens in te voeren. Als lid van de VSS machtigt u de vereniging om uw gegevens en mutaties in te voeren. Andere machtigingen zijn overbodig.
- Afvoer van schapen en geiten naar een houder zonder UBN is niet meer mogelijk.
De VSS en de centrale databank bieden de houder de mogelijkheid op elk gewenst moment een uitdraai te maken van alle gegevens (o.a de stallijst.) Daarmee vervalt per 1 januari 2010 de verplichting om een bedrijfsregister bij te houden.

Vervoersdocument: Verplaatst u dieren naar een ander UBN, dan moet u een vervoersdocument opmaken. In twee gevallen is dit niet nodig:

- U registreert via uw VSS online programma in de I&R centrale databank een volledige afvoermelding en doet dit **voorafgaand** aan het transport.
De transporteur leest de gegevens van de af te voeren dieren in en slaat deze op in de reader.
In alle andere gevallen moet u een papieren vervoersdocument opstellen. Dit document moet tijdens het transport van de dieren aanwezig zijn. Binnen zeven dagen moet u dan wel de afvoer met het VSS stamboekprogramma registreren en deze melding komt dan gelijktijdig in de centrale databank van LNV terecht.
Een vervoersdocument kunt u downloaden via: www.vsschappen.nl bij **Service**.

De 21 dagenregeling: De huidige 21-dagen regeling vervalt voor een groot deel. Alleen de dieren die zijn aangevoerd op een bedrijf moeten daar 21 dagen blijven. De overige dieren mogen wel in die periode afgevoerd worden. Voor keuringen en tentoonstellingen wordt een uitzondering gemaakt. Dieren die naar een keuring of tentoonstelling zijn geweest mogen daarna, zonder de wachttijd van 21 dagen, weer naar een andere keuring of tentoonstelling. Voor import en export gelden termijnen van 30 dagen.

Wij kunnen als vereniging geen verantwoordelijkheid nemen voor deze tekst. Voor de exacte regelgeving verwijzen wij u naar www.minlnv.nl/loket of ' 0800 22 333 22 (gratis). Wij bevelen ook het groene boekje aan dat u ontvangen hebt van Dienst Regelingen Ministerie LNV = **Merken en registreren van schapen en geiten = de nieuwe regels van 1 januari 2010**. Ook verwijzen wij u naar: www.vsschappen.nl – **Actueel** = Regelwijzer Schapen en geiten.

Even voorstellen!

De redactie van De Ruif heeft mij als bestuurslid van de VVS gevraagd iets over mezelf te vertellen. En dat moet dan maar alhoewel ik liever over anderen praat dan over mezelf.

Ik ben Erik Schuiling en ik ben ruim een halve eeuw geleden in Drenthe geboren. Ik woon nu met vrouw en dochter in Oosterwolde (Gld). Het is een klein dorp dicht bij Elburg, ingeklemd tussen de Veluwe en de randmeren. Ik werk in Lelystad bij Wageningen UR Livestock Research als

onderzoeker en houd mij daar bezig met zaken rond melkwinning en geitenhouderij. Ik heb thuis ook een tijd geiten gehouden, maar ik ben een aantal jaren terug overgestapt op Coburger Fuchs schapen. Naast de schapen hebben we ook nog een aantal fokmerries (KWPN-ers). Eén van de redenen om op schapen over te stappen was de hoop dat schapen de pollen in de paardenwei zouden opeten.

We blijven hopen maar weten ondertussen beter ...

Op een Coburger Fuchs fokkers bijeenkomst liet ik mij ontvallen dat ik mij bezig had gehouden met de geitenfokkerij, zowel in de hobbysfeer als met de Geiten KI-vereniging.

Dat was nog wel in het bijzijn van een bestuurslid.

Dat was blijkbaar de reden dat men mij heeft gevraagd het bestuur te komen versterken en mij met name bezig te houden met foktechnische zaken. En zo zie je maar weer dat je beter over anderen kunt praten dan over je zelf.

Desalniettemin heb ik er wel veel zin in, want het is een leuke vereniging met een zeer gevarieerd gezelschap aan mensen en dieren. En in fokkerij opzicht ligt er zeker een uitdaging.

Erik Schuiling - 0525 62 19 59 - erik@opheteekt.nl

Q-koorts: wat te doen en laten

Door het hoge aantal ziektegevallen bij mensen staat Q-koorts enorm in de belangstelling. Afgelopen jaar zijn er 2300 ziektegevallen gemeld bij mensen. Het blijft meestal bij een licht griepje, maar een deel van de mensen wordt ernstig ziek. Dit uit zich door longontstekingen en langdurige vermoeidheidsverschijnselen.

Het gros van de ziektegevallen bevindt zich in en rond Noord Brabant. De melkgeiten- en melkschapenhouderij wordt vooral als bron gezien. De *Coxiella burnetii* bacterie, de veroorzaker van Q-koorts, waait met stof uit stallen met besmette koppels naar buiten en kan dan door mensen worden ingeademd. De besmettingsroute is voornamelijk het inademen van de bacterie, besmetting door consumptie van rauwe melk of vlees is verwaarloosbaar. Mensen kunnen de besmetting niet onderling overbrengen.

Melkgeitenhouderij

In de melkgeitenhouderij en melkschapenhouderij wordt nu op basis van tankmelkonderzoek een onderscheid gemaakt in vrije en besmette bedrijven. Voor de besmette bedrijven is het een hard gelag: drachtige dieren worden geruimd, voor niet drachtige dieren geldt een levenslang fokverbod, geen diertransport, regels voor mestopslag en bewerking en hygiëne-voorschriften. Naar verwachting zal tussen 60 en 100 melkgeitenbedrijven besmet zijn en enkele melkschapenbedrijven. Omdat vleeschapen op een andere wijze worden gehouden, zijn daar de problemen mogelijk kleiner. Maar zeker niet afwezig. En dat geldt ook voor runderen en andere dieren.

Q-koorts in Nederland

Q-koorts komt overigens al heel lang in ons land voor. Tot op heden werd het vooral gezien als een beroepsrisico voor onder andere veehouders en dierenartsen. Een onderzoek in 1987 toonde bijvoorbeeld aan dat 87 % van de dierenartsen een besmetting met Q-koorts had doorgemaakt. Een uitbraak met zulke grote gevolgen voor de volksgezondheid zoals nu in Noord-Brabant plaatsvindt is hier en elders in de wereld echter uniek. Het is nog onbekend hoe de besmetting zo'n omvang kon aannemen. Mogelijkerwijs is de bacterie gemuteerd (wijziging in erfelijke eigenschappen) en daardoor besmettelijker geworden. En zo zijn er meer veronderstelling die echter nog niet bewezen zijn.

Uitscheiding door dieren

Met Q-koorts besmette dieren scheiden de bacterie in zeer grote hoeveelheden uit met de vruchtvliezen, nageboorten en vruchtwater bij abortussen. Niet altijd zal een besmet dier echter aborteren. Ook met een normale worp kan de bacterie uitgescheiden worden, maar dan wel in mindere mate. Rond en na de abortus of worp wordt de bacterie ook uitgescheiden in mest, urine en melk. Deze uitscheiding wisselt in hoeveelheid en stopt vrijwel geheel na enkele maanden. Bij een volgende dracht kunnen besmette dieren overigens wel weer Q-koorts bacteriën uitscheiden.

Niet drachtige dieren zijn dus nooit een belangrijke bron van besmetting. In de melkgeitenhouderij maakt men hier gebruik van door (besmette) geiten niet weer aan te dekken en te gaan duurmelken.

Hobbydieren

De besmetting onder hobbydieren is veel lager dan die in de melkgeitenhouderij en melkschapenhouderij, maar zeker niet afwezig. Neem dus in ieder geval het zekere voor het onzekere bij aborterende dieren. Nu zijn er allerlei redenen waarom dieren aborteren, maar in een aantal gevallen wordt het veroorzaakt door bacteriële infecties. Als de reden voor abortus niet duidelijk is, laat dan uw dierenarts onderzoek doen, zeker als er meerdere aborterende dieren zijn. Draag handschoenen als er vruchten, vruchtvliezen en nageboorten opgeruimd moeten worden. Sla het materiaal afgesloten op, zorg ervoor dat er geen dieren van kunnen gaan eten en biedt het voor destructie aan. Reinig en ontsmet de ruimte waar de abortus heeft plaatsgevonden. Opgemerkt moet worden dat de Q-koorts moeilijk af te doden is met standaard ontsmettingsmiddelen.

Zorg in ieder geval dat mensen met een verhoogd risico (zwangere vrouwen) of verlaagde afweer (zieken, ouderen) verre blijven van aborterende dieren. Dat geldt natuurlijk niet alleen bij Q-koorts verdenking, maar eigenlijk altijd.

Vaccineren

Vaccinatie biedt een goede bescherming tegen Q-koorts bij schapen en geiten. Het vaccineren zal wellicht niet in alle gevallen voorkomen dat dieren geïnfecteerd raken, maar ook in die gevallen de uitscheiding van Q-koorts bacteriën sterk terugdringen.

Het vaccin mag echter niet bij lammeren jonger dan drie maanden worden toegediend en niet bij drachtige dieren. Bij lammeren moet na minimaal drie weken een tweede vaccinatie worden toegediend voor een afdoende afweer. Vaccineren op bedrijven met minder dan 50 dieren is niet verplicht, maar vrijwillig. Het grote probleem is dat er (te) weinig vaccin beschikbaar is en er dus prioriteiten gesteld moeten worden. De hobbyhouders worden niet gezien als een belangrijke bron voor Q-koorts-besmetting en komen daarom zeker niet als eerste in aanmerking. Desondanks kunt u zich wel aanmelden bij de GD dat u uw dieren gevaccineerd wilt hebben. Want als uw wens niet bekend is, wordt er zeker geen vaccin beschikbaar gesteld.

Erik Schuiling
Januari 2010

De Ruif wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het VSS bestuur.

Jan vd Zanden, voorzitter, Selissen 2a, 5283 SB Boxtel. Tel: 0411 61 66 36 janvanderzanden@vsschapen.nl
Karin Wassink, secretaris, Hengeloseweg 4, 7261 LV Ruurlo. Tel: 0573 45 35 96 karinwassink@vsschapen.nl
Carel van Amersfoort, penningm. Ekris 63, 3931 PV Woudenberg. Tel: 0332 86 71 54
carelvanamersfoort@vsschapen.nl

Erik Schuiling, foktechnische commissie, Eekterweg 17, 8097 PC Oosterwolde. Tel: 0525 62 19 59
erik@opheteekt.nl

Website: www.vsschapen.nl

Administratie: Zomervreugdweg 7, 7251 NX Vorden. Tel: 0575 55 68 19 Fax: 0575 55 69 50

silviabouwman@vsschapen.nl

Lay-out De Ruif: Antonet Vonken. Tel: 0495 49 57 21 antonetvonken@vsschapen.nl